



w Opolu Lubelskim
z/s w Poniatowej

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI W 2014R.
PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
W OPOLU LUBELSKIM Z SIEDZIBĄ W PONIATOWEJ
PROGRAMU ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO – EDUKACYJNYCH
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE
REALIZOWANEGO W POWIECIE OPOLSKIM
W LATACH 2014 – 2015**

Poniatowa, luty 2015r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej w 2013r. opracowało Program Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie realizowany w Powiecie Opolskim w latach 2014 – 2015. Jest to program realizujący zadanie powiatu z zakresu administracji rządowej, o którym mowa w art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493, z późn. zm.), tj. opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Program ten został przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/247/2013 Rady Powiatu w Opolu Lubelskim z dnia 30 grudnia 2013r. w sprawie przyjęcia Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie realizowanego w Powiecie Opolskim w latach 2014 – 2015.

Realizacja Programu rozpoczęła się w 2014r.

Cele szczegółowe Programu obejmują stworzenie osobom stosującym przemoc w rodzinie (przede wszystkim mieszkańcom powiatu opolskiego) warunków:

- do zmiany zachowań i postaw przemocowych na niekontrolujące i pozbawione przemocy (poprzez dostarczanie im informacji praktycznych w tym obszarze),
- do przyjęcia odpowiedzialności za używanie przemocy,
- do zwiększenia poziomu rozumienia przyczyn, dla których stosują przemoc w rodzinie,
- do zwiększenia samokontroli zachowań agresywnych i przemocowych,
- do zdobywania i/lub rozwijania umiejętności w zakresie komunikowania się w rodzinie i rozwiązywania sytuacji konfliktowych w rodzinie bez użycia przemocy.

Program Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie realizowany w Powiecie Opolskim w latach 2014 – 2015 stanowi uzupełnienie dotychczas stosowanych w tym obszarze form instytucjonalnych reakcji na zachowania sprawców przemocy w rodzinie, np. policyjnych zatrzymań, nakazów opuszczenia lokali zajmowanych wspólnie z osobami doznającymi przemocy. Pełni rolę pomocniczą wobec stosowanych interwencji i innych instrumentów prawnych i administracyjnych.

Realizacja Programu wpisuje się także w realizację Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Opolskim na lata 2012 – 2015 (cel szczegółowy: szersze oddziaływania sankcjonujące i wspierające w zmianie osoby stosujące przemoc w rodzinie – mieszkańców powiatu opolskiego; zadanie: wsparcie osób stosujących przemoc w rodzinie w zmianie wyuczonych zachowań).

Sposób prowadzenia zajęć w Programie

Program Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie realizowany w Powiecie Opolskim w latach 2014 – 2015 prowadzony jest według Metody z Duluth.

Nabór osób do udziału w Programie

W 2014r. do udziału w Programie Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie realizowanym w Powiecie Opolskim w latach 2014 – 2015 zgłoszono następujące osoby:

- II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych, Rodzinnych i Nietelnich Sądu Rejonowego w Kraśniku z siedzibą w Opolu Lubelskim zgłosił 5 mężczyzn pozostających pod dozorem Zespołu – skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie;
- Gminne Zespoły Interdyscyplinarne (ZI) do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z terenu powiatu opolskiego zgłosiły łącznie 10 mężczyzn (1 mężczyznę zgłosił ZI w Gminie Wilków, 1 mężczyznę zgłosił ZI w Gminie Opole Lubelskie, 8 mężczyzn zgłosił ZI w Gminie Poniatowa), w rodzinach których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty, a osoby zgłoszone wskazano i rozpoznano jako osoby stosujące przemoc wobec członków swoich rodzin.

Wszystkie zgłoszone osoby to mieszkańcy powiatu opolskiego.

Spełniły wstępne kryteria przyjęcia do udziału w Programie:

- są dorośle,
- są zdrowe psychicznie (brak informacji o diagnozie zaburzeń lub chorób psychicznych),
- stosują przemoc w rodzinie.

Kwalifikacja osób do udziału w Programie

Na podstawie w/w zgłoszeń 15 osób umówiono na jednogodzinne indywidualne spotkania kwalifikacyjne z facylitatorami (osobami prowadzącymi zajęcia w Programie).

Podczas każdego ze spotkań kwalifikacyjnych:

- ustalano okoliczności skierowania do Programu osoby stosującej przemoc w rodzinie;
- diagnozowano sytuację rodzinną i zawodową osoby stosującej przemoc w rodzinie;
- identyfikowano przemoc stosowaną przez osobę zgłoszoną do udziału w Programie;

- rozpoznawano stan emocjonalny i zasoby osoby stosującej przemoc w rodzinie pod kątem możliwości uczestniczenia w Programie;
- zapoznawano osobę stosującą przemoc w rodzinie z regułami uczestnictwa w Programie, m.in.:
 - uznanie osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy w rodzinie,
 - systematyczna obecność na każdych zajęciach – konieczność opuszczenia Programu po nieobecnościach na 3 zajęciach,
 - obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
 - zobowiązanie się do powstrzymania się od przemocowych zachowań i postaw w kontaktach z członkami rodziny i z innymi ludźmi,
 - zobowiązanie się do powstrzymania się od spożywania alkoholu i zażywania innych substancji psychoaktywnych w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
 - w przypadku osób uczestniczących w Programie w wyniku osobistej decyzji poufność informacji o udziale w Programie, z wyjątkiem możliwości informowania instytucji i organizacji, które skierowały uczestnika do Programu oraz członków rodziny,
 - zobowiązanie uczestnika do kontaktowania się z realizatorem Programu co najmniej 2 razy w roku przez okres 3 lat od zakończenia udziału w Programie i brania udziału w ocenie postępów zmian własnych postaw przemocowych.

W w/w indywidualnych spotkaniach kwalifikacyjnych uczestniczyło 10 osób (5 osób spośród 15 zgłoszonych nie stawiło się na spotkania).

Podczas w/w indywidualnych spotkań kwalifikacyjnych 7 osób podpisało kontrakty uczestnictwa w Programie – tym samym stały się jego uczestnikami. Spełniły kryteria specyficzne dla Metody z Duluth, to jest:

- przyznały się do stosowania przemocy w rodzinie,
- zidentyfikowały u siebie potrzebę wsparcia w tym zakresie.

Pozostałe 3 osoby uczestniczące w indywidualnych spotkaniach kwalifikacyjnych nie zdecydowały się na udział w Programie.

Podczas w/w indywidualnych spotkań kwalifikacyjnych 7 osób umówiono na jednogodzinne indywidualne spotkania orientacyjne.

Podczas każdego indywidualnego spotkania orientacyjnego:

- zapoznano uczestnika Programu z cyklem przemocy w rodzinie;
- zapoznano uczestnika Programu z technikami powstrzymania przemocowych zachowań;
- omówiono „Plan bezpieczeństwa”, czyli osobistą strategię każdego uczestnika Programu, której celem jest zapobieżenie zareagowaniu przez uczestnika przemocą wobec członków rodziny – uczestnika zobowiązano do samodzielnego skonstruowania „Planu bezpieczeństwa” i omówienia go podczas zajęć grupowych.

W w/w indywidualnych spotkaniach orientacyjnych uczestniczyły 4 osoby (3 osoby spośród umówionych nie stawiły się na spotkania). Jedna z osób nieobecnych została umówiona na indywidualne spotkanie orientacyjne w kolejnym terminie.

W wyniku procedury kwalifikacji do udziału w Programie zakwalifikowano 6 mężczyzn. 5 z nich rozpoczęło cykl zajęć grupowych (szósty mężczyzna nie przyszedł na żadne spotkanie grupowe).

Zajęcia grupowe w Programie

Po zakwalifikowaniu uczestników do Programu biorą oni udział w cyklu 24 zajęć grupowych, w trakcie których uczą się niekontrolujących i pozbawionych przemocy zachowań wobec członka/członków swoich rodzin.

Zajęcia grupowe odbywają się co tydzień, każde trwa 2,5 godziny zegarowe.

Zajęcia grupowe prowadzone według Metody z Duluth koncentrują się na zagadnieniach następujących form przemocy (zebranych w 8 blokach tematycznych):

- przemocy fizycznej,
- zastraszania i onieśmiania,
- przemocy emocjonalnej,
- izolowania,
- zaprzeczania, pomniejszania i obwiniania,
- przemocy seksualnej (nie poruszone w 2014r. w powiecie opolskim ze względu na konieczność wcześniejszego zakończenia realizacji Programu),
- szowinizmu, przemocy ekonomicznej i wykorzystywania dzieci (nie poruszone w 2014r. w powiecie opolskim ze względu na konieczność wcześniejszego zakończenia realizacji Programu),
- zmuszania, grożenia, straszenia (nie poruszone w 2014r. w powiecie opolskim ze względu na konieczność wcześniejszego zakończenia realizacji Programu).

W trakcie zajęć grupowych uczestnicy analizują własne konkretne zachowania przemocowe, docierają do przekonań leżących u ich podłoża i konfrontują się z nimi, by w efekcie wypracować konstruktywną ich alternatywę.

W trakcie zajęć grupowych omawiane są następujące tematy:

- mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie,
- asertywność jako alternatywa dla przemocy,
- uczucia i stany emocjonalne,
- złość,
- technika racjonalno – emocywnej terapii (RET),
- odpowiedzialność,
- poprawa stosunków z najbliższymi i innymi ludźmi (nie poruszone w 2014r. w powiecie opolskim ze względu na konieczność wcześniejszego zakończenia realizacji Programu),

- intymność i miłość (nie poruszone w 2014r. w powiecie opolskim ze względu na konieczność wcześniejszego zakończenia realizacji Programu),
- role rodzinne (nie poruszone w 2014r. w powiecie opolskim ze względu na konieczność wcześniejszego zakończenia realizacji Programu),
- partnerstwo w związku (nie poruszone w 2014r. w powiecie opolskim ze względu na konieczność wcześniejszego zakończenia realizacji Programu),
- okazywanie uczuć dzieciom (nie poruszone w 2014r. w powiecie opolskim ze względu na konieczność wcześniejszego zakończenia realizacji Programu),
- negocjowanie (nie poruszone w 2014r. w powiecie opolskim ze względu na konieczność wcześniejszego zakończenia realizacji Programu),
- konstruktywne rozwiązywanie sporów (nie poruszone w 2014r. w powiecie opolskim ze względu na konieczność wcześniejszego zakończenia realizacji Programu).

Przerwanie realizacji Programu

W trakcie trwania zajęć grupowych w 2014r. kolejno wykluczano z udziału w Programie poszczególnych uczestników – powodem było niedotrzymanie przez każdego z nich jednej z zasad uczestnictwa, to jest systematycznego udziału w zajęciach (przekraczali limit dozwolonych nieobecności). W większości przypadków u podłoża leżał brak kontroli nad piciem alkoholu. W efekcie żaden z uczestników zajęć nie ukończył w 2014r. programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych.

Monitoring postępów zmian postaw uczestników Programu

Zgodnie z założeniami Metody z Duluth facylitatorzy dokonują oceny postępów zmian postaw uczestników Programu po 2 miesiącach uczestnictwa, następnie po 4 miesiącach uczestnictwa oraz na zakończenie realizacji Programu (tj. po 6 miesiącach uczestnictwa) – opierając się na formularzu „Kryteria oceny kwalifikacyjnej do zwolnienia uczestnika z programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie”.

W 2014r. – ze względu na niedotrzymywanie zobowiązań przez uczestników Programu i wykluczanie ich kolejno z udziału w Programie – facylitatorzy dokonali w/w oceny 2 osób po 2 miesiącach ich uczestnictwa w Programie.

Narzędziem monitorowania postępów zmian postaw uczestników Programu – zgodnie z zaleceniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – jest także kontakt realizatorów Programu z osobami doświadczającymi przemocy ze strony uczestników Programu – jeśli

uczestnicy pozostają z nimi w kontakcie i jeśli osoby doznające przemocy w rodzinie wyrażają na to zgodę (osoby doznające przemocy ze strony uczestników Programu stanowią źródło informacji o zachowaniu uczestników wobec członka/członków swojej rodziny).

W 2014r. facylitatorzy nawiązali kontakt z osobami doznającymi przemocy w rodzinie ze strony uczestników Programu.

Kontakt ze służbami zgłaszającymi uczestników Programu

Realizatorzy programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie mają prawo udzielania informacji na temat postępów uczestników zajęć w Programie instytucjom i służbom, które zgłosiły/zobowiązały osobę stosującą przemoc w rodzinie do udziału w Programie. Osoba stosująca przemoc w rodzinie, rozpoczynając udział w Programie, jest o tym informowana.

W 2014r. facylitatorzy Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie realizowanego w Powiecie Opolskim w latach 2014 – 2015 informowali II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych, Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego w Kraśniku z siedzibą w Opolu Lubelskim oraz ZI w Gminie Poniatowa przede wszystkim o wywiązywaniu się uczestników Programu z podjętych zobowiązań uczestnictwa.

Miejsce realizacji Programu

Program Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie realizowany w Powiecie Opolskim w latach 2014 – 2015 w roku 2014 realizowany był w siedzibie PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej po godzinach pracy PCPR. Jest to zgodne z wymogiem Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadzenia programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w miejscu i/lub czasie, w których istnieje jak najmniejsze prawdopodobieństwo spotkania się osób doznających przemocy w rodzinie z osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

Osoby prowadzące zajęcia w Programie (facylitatorzy)

Zgodnie z zaleceniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zajęcia w Programie Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie realizowanym w Powiecie Opolskim w latach 2014 – 2015 w roku 2014 prowadzone były przez kobietę i mężczyznę.

Kobieta – facylitator jest mgr psychologii (jednolite stacjonarne studia magisterskie), a także absolwentką Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – kurs podstawowy prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”. Ukończyła szkolenie „Praca ze sprawcami przemocy w rodzinie wg Modelu z Duluth” prowadzone przez Instytut Psychologii Zdrowia Polskie Towarzystwo Psychologiczne oraz Polskie Towarzystwo Psychologiczne Niebieska Linia. Posiada zaświadczenia o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze 221 godzin, w tym w wymiarze 53 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie. Od 10 lat pracuje w instytucji realizującej zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu Lubelskim z siedzibą w Poniatowej.

Mężczyzna – facylitator jest mgr psychologii (jednolite stacjonarne studia magisterskie); absolwentem studiów doktoranckich w zakresie psychologii na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Wśród odbytych przez niego szkoleń znajduje się szkolenie „Dialog ze sprawcami przemocy w rodzinie z wykorzystaniem Modelu z Duluth” prowadzone przez Instytut Prewencji Przemocy. Posiada zaświadczenia o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze 250 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie. Od 3 lat pracuje w instytucji realizującej zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj. w Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w Lublinie.

Kwalifikacje osób prowadzących zajęcia w Programie Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie realizowanym w Powiecie Opolskim w latach 2014 – 2015 są zgodne z zapisami rozporządzenia z dnia 22 lutego 2011r. Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno – edukacyjne (Dz. U. Nr 50, poz. 259).

Koszt realizacji Programu

Finansowanie realizacji Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie realizowanego w Powiecie Opolskim w latach 2014 – 2015 odbywa się ze środków budżetu państwa – jest to zadanie z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat

– określone art. 6 ust. 4 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493, z późn. zm.): „opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie”.

Na realizację w 2014r. Programu PCPR w Opolu Lubelskim z/s w Poniatowej zapotrzebowano u Wojewody Lubelskiego środki finansowe w wysokości 5.000,00 zł (wynagrodzenie z tytułu umowy zlecenia), jednak ze względu na konieczność wcześniejszego zakończenia realizacji Programu ostatecznie wysokość w/w dotacji z budżetu państwa wyniosła 3.463,80 zł.

